

ADDENDUM BIJ REGELING BIJ EEN VERMOEDEN VAN EEN MISSTAND 2019

1 juni 2022

OVERWEGING

Dit Addendum is opgesteld in vervolg op de Europese richtlijn bescherming klokkenluiders 2019¹, die erop gericht is personen, die inbreuken op het unierecht melden, beter te beschermen. Conform de richtlijn dient de implementatie daarvan door de lidstaten gereed te zijn op 17 december 2021. De Nederlandse 'Wet Huis voor klokkenluiders' wordt om die reden aangepast naar de 'Wet bescherming klokkenluiders', hiertoe is kort voor de zomer een initiatiefvoorstel ingediend bij de Tweede kamer.

De Nederlandse overheid heeft bekend gemaakt de deadline van 17 december 2021 niet te halen. Dit hangt samen met het tempo waarmee het wetsvoorstel in het parlement wordt behandeld.

Ook al is er nog geen nationale implementatiewet aangenomen die de Richtlijn met de Nederlandse wetgeving zal harmoniseren, kiest TNO ervoor om met onderstaand addendum de bescherming te bieden in lijn met de Europese richtlijn. Als zelfstandig bestuursorgaan valt TNO immers onder de directe werking van deze richtlijn.

Dit addendum is een aanvulling op de *Regeling bij een vermoeden van een misstand 2019* en wordt aangehaald als *Addendum bij Regeling vermoeden van een misstand 2019*.

Dit addendum is tijdelijk van aard. Op het moment dat de nationale implementatiewet wordt aangenomen, zal de Regeling bij een vermoeden van een misstand 2019 en dit addendum worden aangepast conform de implementatiewet.

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Definities

1. In dit addendum worden definities uit de Regeling gebruikt. In aanvulling daarop wordt in dit addendum verstaan onder:
 - a. **Betrokken derde:** Vertrouwenspersonen en overige derden die verbonden zijn met de Melder en die het slachtoffer kunnen worden van represailles in een werkgerelateerde context, zoals collega's of familieleden van de melder, of rechtspersonen die het eigendom zijn van de melder, waarvoor de melder werkt of waarmee de melder anderszins in werkgerelateerde context is verbonden;
 - b. **Externe instantie:** het Huis voor Klokkenluiders en andere autoriteiten die als bevoegd zijn aangewezen om kennis te nemen van een Melding (zie [Bijlage 1](#) voor welke instanties dit o.a. betreft);
 - c. **Regeling:** Regeling bij een vermoeden van een misstand TNO 2019;
 - d. **Inbreuk op het Unierecht:** handeling of nalatigheid die:

¹ Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 (*PbEU* 2019, L 305);

- a. onrechtmatig is en betrekking heeft op Uniehandelingen en beleidsterreinen die binnen het in artikel 2 van de Richtlijn bedoelde materiële toepassingsgebied vallen, of
 - b. het doel of de toepassing ondermijnt van de regels in de Uniehandelingen en beleidsterreinen die binnen het in artikel 2 van de Richtlijn bedoelde materiële toepassingsgebied vallen.
- e. Informatie over een Inbreuk op het Unierecht:** informatie, waaronder redelijke vermoedens, over feitelijke of mogelijke Inbreuken op het Unierecht (voor voorbeelden zie [Bijlage 2](#)), die hebben plaatsgevonden of zeer waarschijnlijk zullen plaatsvinden binnen de organisatie waar de Melder werkt of heeft gewerkt of binnen een andere organisatie waarmee de Melder uit hoofde van zijn werk in contact is geweest, alsmede over pogingen tot het verhullen van dergelijke Inbreuken op het Unierecht;
- f. Melder:** de Medewerker² die Informatie over een Inbreuk op het Unierecht heeft gemeld op grond van dit addendum. Onder Melder wordt ook begrepen een aandeelhouder, sollicitant en eenieder die werkt onder toezicht en leiding van aannemers, onderaannemers en leveranciers, die Informatie over een Inbreuk op het Unierecht heeft gemeld op grond van dit addendum;
- g. Melding:** de melding van Informatie over een Inbreuk op het Unierecht op grond van dit addendum;
- h. Openbaarmaking:** het publiek toegankelijk maken van Informatie over een Inbreuk op het Unierecht;
- i. Richtlijn:** Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 (*PbEU* 2019, L 305).

Artikel 2. Reikwijdte

1. Dit addendum is slechts van toepassing op een Melding van een Melder met Informatie over een Inbreuk op het Unierecht binnen de organisatie van TNO. Het Meldpunt Integriteit zal samen met de Melder vaststellen of het Unierecht mogelijk in het geding is. Bij onduidelijkheden danwel verschil van inzicht zal er door het Meldpunt Integriteit een onafhankelijk advies hierover worden ingewonnen bij het Huis van Klokkeluiders.
2. De regels en beschermingsmaatregelen uit dit addendum gelden als aanvulling op de Regeling, welke onverkort van toepassing is op Medewerkers bij TNO.
3. Dit addendum dient ter uitwerking van de Richtlijn. Bij strijdigheid tussen de Regeling en dit addendum, gaat dit addendum vóór.

PROCEDURES BIJ INBREUK OP HET UNIERECHT

Artikel 3. Procedure interne melding

1. De Melder kan zelf of (al dan niet anoniem) via de Vertrouwenspersoon een Melding doen bij zijn Leidinggevende, het Meldpunt integriteit of de Raad van Toezicht overeenkomstig

² Regeling artikel 2 onder 9: “degene die in dienst van TNO krachtens een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht of een publiekrechtelijke aanstelling arbeid verricht of heeft verricht, dan wel degene die bij TNO anders dan via een arbeidsovereenkomst of aanstelling arbeid verricht of heeft verricht (bijvoorbeeld: gedetacheerden, promovendi, stagiaires, inhuurkrachten)”. Ook zelfstandigen vallen onder deze bepaling.

artikel 4 van de Regeling. Bij Inbreuk op het Unierecht kan de Melder ervoor kiezen deze Melding mondeling te doen.

2. In aanvulling op het bepaalde in de Regeling geldt dat de Melder, in ieder geval uiterlijk binnen drie maanden vanaf verzending van de ontvangstbevestiging, wordt geïnformeerd over de beoordeling van de Melding en, voor zover van toepassing, over de als opvolging van de Melding geplande of genomen maatregelen en over de redenen voor die opvolging. In geval van een anonieme Melding verloopt het informeren van de Melder via de Vertrouwenspersoon.

Artikel 4. Procedure externe melding

1. Een Melder met Informatie over een Inbreuk op het Unierecht kan daarvan Melding doen bij een Externe Instantie overeenkomstig artikel 14 van de Regeling, met dien verstande dat bij Inbreuk op het Unierecht in aanvulling op lid 2 artikel 14 van de Regeling de Melder een mogelijkheid heeft om direct een externe Melding te doen indien de Melder de interne procedure gelet op de bijzondere omstandigheden van het geval niet geschikt acht.
2. De Melder kan Informatie over een Inbreuk op het Unierecht extern melden bij de afdeling onderzoek van het Huis voor Klokkenluiders of bij een andere Externe Instantie via de website van de betreffende instantie (zie Bijlage 2).

Artikel 5. Openbaarmaking

1. Een Melder kan overgaan tot Openbaarmaking, mits:
 - (i) de Melder voorafgaand aan de Openbaarmaking een Melding heeft gedaan conform artikel 3 of 4 hierboven, echter er geen doeltreffende maatregelen zijn genomen in reactie op de Melding binnen de voor dat geval geldende reactietermijn; of
 - (ii) de Melder redelijke gronden heeft om aan te nemen dat:
 - a. de Inbreuk op het Unierecht een dreigend of reëel gevaar kan zijn voor het algemeen belang,
 - b. er een risico bestaat op benadeling bij Melding aan een Externe instantie, of
 - c. het bij Melding aan een Externe instantie niet waarschijnlijk is dat de Inbreuk op het Unierecht doeltreffend wordt verholpen, vanwege de bijzondere omstandigheden van het geval, zoals een duidelijk aanwijsbare dreiging van verduistering of vernietiging van bewijsmateriaal.

AANVULLENDE BESCHERMINGSMAATREGELEN BIJ INBREUK OP HET UNIERECHT

Artikel 6. Bescherming tegen benadeling

1. In geval van Inbreuk op het Unierecht geldt aanvullende bescherming. TNO zal een Melder niet benadelen:
 - (iii) als gevolg van de Melding van Informatie over een Inbreuk op het Unierecht bij TNO, een andere organisatie of een Externe instantie conform de Richtlijn, noch
 - (iv) in verband met de Openbaarmaking van Informatie over een Inbreuk op het Unierecht bij TNO,

onder de voorwaarde dat de Melder redelijke gronden heeft om aan te nemen dat de gemelde Informatie over een Inbreuk op het Unierecht op het moment van de Melding respectievelijk de Openbaarmaking juist is.

2. De Melder is in geval van een Melding of Openbaarmaking van Informatie over een Inbreuk op het Unierecht bij TNO niet aansprakelijk voor een schending van een geheimhoudingsverplichting of andere vorm van beperking van de Openbaarmaking van Informatie, indien de Melder redelijke gronden³ heeft om aan te nemen dat de Melding of Openbaarmaking van Informatie noodzakelijk is voor de onthulling van de Inbreuk op het Unierecht, mits de Melding of Openbaarmaking overeenkomstig de Regeling en dit addendum is gedaan.
3. De Melder is niet aansprakelijk voor het verwerven van of het zichzelf de toegang verschaffen tot Informatie over een Inbreuk op het Unierecht, indien aan de voorwaarden in lid 2 van dit artikel is voldaan en die Informatie over een Inbreuk op het Unierecht in een Melding of Openbaarmaking is opgenomen, tenzij het verwerven van of het zichzelf de toegang verschaffen tot die Informatie over een Inbreuk op het Unierecht strafbaar is gesteld.
4. De maatregelen zoals genoemd in de leden 1-3 van dit artikel zijn ook van toepassing op de Vertrouwenspersoon, Betrokken derden of Medewerkers waarmee de Melder verbonden is of die worden gehoord.
5. TNO zal in de geest van de Regeling passende en doeltreffende maatregelen treffen in geval van belemmering van de Melding, dit ter bescherming van de Melder tegen benadeling, en waar nodig sancties instellen tegen de persoon of personen die verantwoordelijk is/zijn voor deze belemmering.

Artikel 7. Geheimhouding, verwerking persoonsgegevens en registratie van Meldingen

1. De identiteit van de Melder zal alleen worden bekendgemaakt indien en voor zover TNO daartoe wettelijk verplicht is (denk aan onderzoek door nationale autoriteiten of gerechtelijke procedures).
2. TNO houdt een register bij van elke ontvangen Melding, in overeenstemming met de geheimhoudingsvereisten zoals neergelegd in de Regeling alsmede lid 1 van dit artikel.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 8. Publicatie

TNO draagt er zorg voor dat dit addendum wordt gepubliceerd op het intranet en openbaar wordt gemaakt op de relevante websites van TNO.

Artikel 9. Inwerkingtreding addendum

Dit addendum treedt in werking op 1 juni 2022.

³ De invulling van het begrip 'redelijke gronden' dient nog nader door de jurisprudentie te worden ingevuld. Naar verwachting zal het bijvoorbeeld van toepassing zijn bij aanwijzingen dat bewijs verduisterd zal worden / wordt.

Bijlage 1

Inbreuk op het Unirecht

Een Melding moet gaan over een Inbreuk op het Unierecht. Dat zijn regels vastgelegd in een Europese verordening of richtlijn. In de Richtlijn is bepaald over welke onderwerpen die Europese regelgeving moet gaan, denk aan:

- overheidsopdrachten;
- financiële diensten, producten en markten, voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering;
- productveiligheid en productconformiteit;
- veiligheid van het vervoer;
- bescherming van het milieu;
- stralingsbescherming en nucleaire veiligheid;
- veiligheid van levensmiddelen en diervoeding, diergezondheid en dierenwelzijn;
- volksgezondheid;
- consumentenbescherming;
- bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens en beveiliging van netwerk- en informatiesystemen;
- inbreuken waardoor de financiële belangen van de Unie als bedoeld in artikel 325 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden geschaad;
- inbreuken in verband met de interne markt (als bedoeld in artikel 26, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie).

Bijlage 2

Voorbeelden bevoegde externe autoriteiten, waar de Melding gedaan kan worden:

- de Autoriteit Consument en Markt (ACM);
- de Autoriteit Financiële markten (AFM);
- de Autoriteit persoonsgegevens (AP);
- De Nederlandsche Bank N.V. (DNB);
- het Huis voor klokkenluiders (HvK);
- de Inspectie gezondheidszorg en jeugd (IGJ);
- de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa);
- de Autoriteit Nucleaire Veiligheid; en
- Stralingsbescherming (ANVS).

Naast de bovengenoemde autoriteiten, moeten ook andere autoriteiten in Nederland die bevoegdheden hebben op een bepaald beleidsterrein en waar mogelijk een Melding gedaan kan worden, een extern meldkanaal inrichten volgens de eisen uit de Richtlijn. Het Huis voor Klokkenluiders kan helpen om Melders door te verwijzen naar de juiste autoriteit. Daarnaast is het Huis voor Klokkenluiders bevoegd om Meldingen te onderzoeken als er geen andere bevoegde autoriteit is.